

Les dades del precariat

- Actualitat - Articles opinió -

Les dades del precariat

La EPA revela la constant degradació del mercat laboral espanyol des de l'aplicació de la reforma laboral el 2012: menys feina i menys sou, empobriment dels treballadors, subocupació, pluriocupació i desconcert

"Tornar a les polítiques que van portar a Espanya cinc milions d'aturats no és encertat". Fa poques setmanes, la ministra d'Ocupació, Fátima Báñez, encara en funcions, es mostrava partidària de buscar consensos polítics en matèria laboral al mateix temps que considerava inamovible la precaritzadora reforma de 2012. Després de la seva renovació al capdavant del Ministeri -que cedeix les competències en Sanitat, Serveis Socials i Igualtat per crear el departament de Dolors Montserrat- aquest discurs, tan absurd com a contradictori, augura quatre anys -o tres, o dos, o un i mig, a saber- d'aquest més del mateix que va anunciar el seu cap, Mariano Rajoy, al debat d'investidura: precarització de l'ocupació i empobriment dels treballadors.

En els tres primers anys d'aplicació del nou marc laboral la massa salarial dels espanyols es va reduir en 18.000 milions, com a via per a un pretès augment de la competitivitat que, en realitat, consisteix a buscar els efectes d'una impossible devaluació monetària imposant unes normes els dolorosos efectes de les quals recauen sobre les esquenes dels treballadors.

Impossibilitat de polítiques monetàries després de la seva cessió al BCE i incapacitat per devaluar la moneda i elevar la competitivitat dels productes espanyols per la via del preu, l'equip econòmic de Rajoy tria actuar sobre els costos i, dins d'aquests, sobre els salarials. I es mostra decidit a no esmenar aquesta decisió mentre la majoria parlamentària contrària a aquesta regulació s'obstina a demostrar la seva incapacitat per coordinar una alternativa que alleugi la situació dels treballadors.

L'Enquesta de Població Activa (EPA) dona fe de la negativa evolució que ha sofert l'ocupació a Espanya en els quatre anys i mitjà transcorreguts des de l'entrada en vigor de la reforma laboral al febrer de 2012: major precarietat, desplaçament del treball indefinit pel temporal, augment del descontentament, abandó del mercat laboral per neguit i recurs a la pluriocupació per arribar a fi de mes en un país en el qual hi ha menys treball que abans i es cobra menys per fer-lo.

En aquest període, els ingressos salarials mitjans (bruts) dels espanyols han passat dels 22.448 euros el 2011 a 21.867 el 2014 —última dada disponible—. Suposa una retallada de 581 euros, l'efecte dels quals és major si es té en compte que la xifra de declarants ha caigut de 19,46 a 19,35 milions; és a dir, que en tot l'any treballen —ja sigui hores, dies o mesos— i cobren per fer-ho 108.710 persones menys que fa quatre anys i mig.

La pluriocupació com a mitjà de supervivència

És el que el sociòleg alemany Ulrich Beck denomina "la brasilerització d'occident". Un procés, per la via de la globalització neoliberal i de l'automatització dels processos de producció, que tendeix cap a "una era en la qual la subocupació és la característica més excel·lent". "Una festa financera que té notables conseqüències en l'assignació dels recursos econòmics i, com a conseqüència, en l'organització de la vida de les persones", apunta, i en la qual aparents indicis de bonança com la reducció de la desocupació conviuen amb uns altres com el pas de la societat de l'ocupació a la societat de les ocupacions; és a dir, de la pluriocupació com a mitjà de supervivència per al creixent nombre de treballadors pobres.

Segons la EPA, en els quatre anys i mig transcorreguts des de l'aplicació de l'última reforma laboral, la població activa s'ha reduït en gairebé 600.000 persones, passant de 23,4 milions a 22,8. La xifra d'ocupats ha crescut de 17,7 a 18,5 milions, i la d'aturats ha caigut de 5,6 a 4,3. És a dir, que la reducció de la desocupació en 1,3 milions es deu a la creació de llocs de treball —800.000— i a la sortida de gent del mercat laboral —600.000—. Més d'un terç dels inactius han arribat a aquesta situació per descoratjament davant les escasses opcions de sobreviure treballant: són 361.000 d'1,12 milions, xifra que inclou a altres 202.200 que no expressen els seus motius.

No és per a menys a la vista de com evoluciona un mercat laboral en el qual hi ha menys feina: el nombre total d'hores treballades per setmana ha caigut dels 600,9 milions de març de 2012 als 559,2 actuals, la qual cosa, malgrat suposar una millorança en relació amb el mínim de 519,7 de setembre de 2013, suposa una reducció del 7%. Menys treball per menys treballadors.

Dos milions i mig de treballadors que no treballen

Els ocupats amb jornada parcial han augmentat el seu pes al mercat laboral, amb un repunt d'una mica més de dos milions d'hores treballades. Els treballadors a temps complet, malgrat haver augmentat en l'últim any i mitjà —de 14,6 a 15,8 milions d'assalariats—, perden gairebé quatre milions d'hores treballades. No obstant això, una tercera part d'aquests últims —5,18 milions— són autònoms i treballadors independents i una altra sisena subsisteixen en el precariat: 2,44 no van treballar la setmana que van ser enquestats.

La subocupació segueix afectant a més d'1,8 milions de treballadors i gairebé dos terços dels empleats a temps parcial —1,65 de 2,69 milions de persones— accepten aquests contractes per no trobar uns altres de jornada completa. Mentre, la pluriocupació continua avançant, aconseguint a 418.000 treballadors -63.000 més que abans de la reforma i autònoms al marge—. No és d'estranyar l'ampli col·lectiu de treballadors descontents amb la seva situació laboral: 1,11 milions d'ocupats intenten canviar de treball, principalment per ampliar la seva jornada o elevar el seu salari.

La distribució dels 3,46 milions de contractes temporals estimats per la EPA dóna idea del nivell de precarització del mercat laboral espanyol: 167.400 contractes duren menys d'un mes —33.100 són d'un dia—; altres 623.500 es perllonguen entre un i tres i 554.800 se situen entre aquest període i el semestre. Aquestes dades serveixen per comprendre per què a la fi d'octubre hi havia 44.685 aturats més en un país en el qual es van signar 1.867.360 contractes: 1.700.530 d'ells —54.855 diaris, 85.026 per dia hàbil— van ser temporals. Crida l'atenció, però menys, l'existència d'1,6 milions d'assalariats del sector privat que ni tan sols són conscients de la durada del seu contracte.

* *Article publicat a ctxt*

<http://ctxt.es/es/20161109/Politica/9414/Epa-empleo-paro-precariedad-trabajo.htm>